

формулювання «згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України». Можемо взяти до уваги лише ст. 19 Закону України від 29 червня 2004 р. «Про міжнародні договори України», яка передбачає, що чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються в порядку, передбаченому для норм національного законодавства [3].

Отже, можемо дійти наступних висновків.

1. Під конституційним формулюванням «згода на обов'язковість яких дана Верховною Радою України» розуміється саме ратифікація міжнародного договору.

2. При її здійсненні передбачається видання національного нормативного акта у виді спеціального закону про ратифікацію, що свідчить про опосередковану трансформацію міжнародних норм у національне законодавство України.

3. Лише належним чином ратифіковані міжнародні договори є джерелами національного права України.

Список використаних джерел

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — №30. — Ст. 141.
2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118.
3. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV / Відомості Верховної Ради України. — 2004. — №50. — Ст. 540.

Слухач 5-В курсу Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Бондар Артем Сергійович¹

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ АГІТАЦІЇ

Сучасна українська політична арена розставляє свої пріоритети в такий спосіб, де вагомість тієї чи іншої політичної сили досить часто визначається її фінансовою підтримкою або можливостями. Певним чином цьому сприяють недоліки існуючого виборчого законодавства. Тому одним з першочергових завдань сучасної української держави є створення рівних умов для учасників виборчого процесу, де вирішальним фактором для них буде підтримка громадян, а не їхні фінансові можливості.

За умови багатоманітності політичних партій значний вплив на уявлення громадян про ту чи іншу політичну партію (кандидата) здійснює процес передвиборчої агітації. А від фінансування буде залежати якість та масштаб її проведення. Тому ті суб'єкти виборчого процесу, які позбавлені належної фінансової підтримки, ризикують залишитись просто «непоміченими».

За рахунок коштів Державного бюджету України передбачається виготовлення та розміщення інформаційних плакатів партій та кандидатів у депутати на виборчих дільницях (ст. 69 Закону), виділення ефірного часу для здійснення передвиборчої агітації (ст. 72 Закону) та опублікування у друкованих ЗМІ передвиборчих програм партій та кандидатів у депутати (ст. 73 Закону). В науці це іменується непрямим формою державного фінансування агітаційної діяльності, за якої, замість виділення певної суми коштів з Державного бюджету, надається інша матеріальна підтримка у вигляді певних послуг (виключно непряма форма фінансування застосовується також у

¹ Науковий керівник: Плугатир М.В.

Бельгії, Великобританії, Японії, Нідерландах та ін.). І хоча така практика є цілком прийнятною, вона певним чином протирічить принципу рівності громадян, на який звертає увагу вчений І.С. Колюшин [2, с. 60]. Адже громадяни, платники податків, повинні оплачувати послуги навіть тих політичних партій (кандидатів), які завідомо не мали шансів на перемогу в силу відсутності реального впливу на електорат. Тому доцільним вважається використання такої схеми фінансування партій, за якої оплачуються окремі послуги лише тих політичних сил, що пройшли 5% прохідний бар'єр або мають певну кількість представників у парламенті (подібні положення мають місце у ФРН, Італії). В той же час для стимулювання «молодих» партій цікавим вбачається досвід Польщі, де виборче законодавство надає дозвіл отримання банківських кредитів на цілі, що пов'язані з виборами.

Якщо говорити про систему контролю, то варто зазначити, що вона нерозривно пов'язана з механізмом юридичної відповідальності суб'єктів виборчих правовідносин. Закріплюючи обов'язок надання фінансових звітів, Закон нічого не говорить про наслідки їх ненадання або спотворення вказаної в них інформації. В ч.7 ст. 49 вказується лише про те, що аналізом звітів займається ЦВК, а у разі виявлення ознак порушення цього закону ЦВК повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону. Проте правоохоронні органи зможуть відреагувати лише в рамках адміністративного провадження або порушити кримінальну справу. Однак Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі КУпАП) та Кримінальний кодекс України (далі ККУ) досить обмежено регулюють питання фінансових правопорушень у виборчій сфері та не охоплюють всі можливі порушення ЗУ «Про вибори народних депутатів України» (наведений вище приклад є яскравим тому підтвердженням). І навіть у разі закріплення в КУпАП чи ККУ санкцій за відповідні правопорушення, виникне проблема встановлення винного суб'єкта. Адже кримінальну або адміністративну відповідальність (принаймні в рамках КУпАП) зможуть нести лише фізичні особи. Тому притягнути до відповідальності саму політичну партію стає неможливо. У такому випадку, найбільш ефективним різновидом юридичної відповідальності нам вбачається конституційно-правова відповідальність, яка дозволить більш динамічно реагувати на скоєні правопорушення, оскільки застосовуватиметься безпосередньо ЦВК. І за порушення порядку фінансування доцільним було б застосовувати не лише попередження (п.3 ч.2 ст.61 Закону), а й санкції фінансового характеру. Це може бути повне або часткове позбавлення державного фінансування протягом наступних виборів (така санкція застосовується в Норвегії, Австрії, Мексиці).

Також для здійснення ефективного фінансового контролю та швидкого реагування, у разі виявлення порушень, перспективним було б створення тимчасового спеціального органу, наділеного відповідними повноваженнями. Можливість створення відповідного органу передбачається в ч.6 ст. 12 Конвенції про стандарти демократичних виборів, виборчих прав і свобод у державах-учасниках СНД. Яскравим прикладом такого органу виступає Національна рахункова комісія по передвиборчим видаткам та фінансуванню політичних партій у Франції. До неї входять 9 осіб, з яких 3 члени Державної ради, 3 – Касаційного суду і 3 – Рахункової палати. Цей незалежний адміністративний орган здійснює аналіз фінансових звітів, наділений правом призначення фінансового представника кожного кандидата та може накладати санкції за окремі види правопорушень.

Як бачимо, новий ЗУ «Про вибори народних депутатів України» все ще залишає багато питань у сфері фінансування передвиборчої агітації. Окрім того він майже не вносить суттєвих та інноваційних змін, порівняно з його попередньої редакцією. Оскільки все ще перспективним для України вважається прийняття виборчого кодексу, доцільним вбачається більш кардинальне реформування досліджуваної нами сфери з урахуванням досвіду розвинутих країн світу.

Список використаних джерел

1. Реєстр політичних партій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/parties>
2. Колюшин Е.И. Финансирование выборов: право и практика. Учебное пособие / Е.И.Колюшин. – М.: РЦОИТ, 2002. – 144 с.
3. Адашис Л.І. Окремі аспекти фінансування виборчих кампаній політичних партій / Л.І.Адашис // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 20-27.
4. Зарубежное избирательное право: Учебное пособие / Под ред. д.ю.н. В.В. Маклакова. – М.: Издательство НОРМА, 2003. – 288 с.
5. Касаткина Н.М. Финансирование выборов в зарубежных государствах / Н.М. Касаткина // Журнал российского права. – 2009. – № 5. – С.106-116.
6. Финансирование избирательных кампаний за рубежом: правовое регулирование и политическая практика. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.democracy.ru/library/articles/rus_1999-10.html
7. Фінансування політичних партій в країнах Східної Європи // Часопис ПАРЛАМЕНТ. – №3-4/2003. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://parlament.org.ua/index.php?action=magazine&id=9&ar_id=128&iar_id=112&as=2
8. Леваш Р. Финансирование избирательных кампаний в зарубежных странах / Р. Леваш, С. Кларк, Э.Пальмер та ін. – 1991. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law.edu.ru/script/cntsource.asp?cntID=100017205>

Курсант 106 групи Навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ

Бортник І.М.¹

ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

У процесі правозастосування виникають такі проблеми, як колізії та прогалини в праві, які включають великий пласт не тільки загальнотеоретичних, але й прикладних питань, які зводяться до вірного визначення поведінки суб'єкта правозастосовного процесу при відсутності нормативних приписів у разі пропуску і при виборі спірних правових приписів у разі їх колізії.

Правозастосовна діяльність – явище складне, що не зводиться до видання актів застосування права. Вона включає не тільки закріплену в процесуальних нормах процедуру «руху справи», а й велику кількість неформальних зв'язків і відносин: різні ланки правозастосовної підсистеми, посадові особи оцінюють стан правопорядку, виробляють свої позиції з питань застосування закону, висловлюють думки, впливають на думки інших осіб, приймають рішення по конкретних справах, змінюють поточну практику, виступають з пропозиціями щодо вдосконалення законодавства. Весь цей складний механізм матеріально-правових, процесуальних, організаційних, технічних, психологічних та інших зв'язків і відносин утворює правозастосовну діяльність.

Можна по-різному ставитися до наявності колізій в праві: вважати їх природними і неминучими або, навпаки, розглядати як негативне явище. Але безперечно, що юридичні колізії ведуть до розбалансованості правової системи, порушення її нормального функціонування.

Отже, колізії не можна вважати нормальним правовим явищем. Звідси необхідно розробити процедурні правила подолання юридичних колізій, а саме:

- встановити в законодавстві юридичні пріоритети для вирішення цих колізій;
- визначити органи, які мають право вирішувати колізії;

¹ Науковий керівник: Лазнюк Н.В.